

POVESTEA IEI BUCOVINENE DE LA ȘERCAIA

”Costumul românesc ne scoate din domeniul artei și ne duce în acela al istoriei”

(Mircea Malița în: România - Din tezaurul portului popular traditional)

La din imagine, intrată în patrimoniul Colecției noastre și prezentată de o fiică a satului, întruchipează soarta refugiaților de război din Bucovina după 1945, a familiilor Cijevschi, Opaț, Martiniuc, Teodorescu, Cuciureanu și aportul pe care acestea l-au avut la creșterea economică, demografică și culturală a satului Șercaia.

La are o povestea fascinantă. Miile de mărgelile cu care a fost decorată au culori închise : negru, sângieriu, albastru... Deseori, femeile decorau astfel de ii hărăuite de primejdii, neazuri și greutate. Fără îndoială, albul reprezintă frumusețea, puritatea vieții nesfârșite, iar negrul – rănilile și durerile sufletești.

Povestea ei cu mărgelile întunecate de la Șercaia, începe tocmai în satul Cireș, din Raionul Storojineț, Regiunea Cernăuți, Bucovina de Nord (azi Ucraina). Până în 1774, teritoriul locuit de români a făcut parte din Țara de Sus a Țării Moldovei, apoi din Imperiului Habsburgic. După primul război mondial, prin Unirea din 1918, a intrat în România Mare.

În iunie 1940, nordul Bucovinei este ocupat de Armata Roșie; pentru mii de familii de români de aici începe calvarul refugierilor în România. Fugarii prinși erau executați. După masacrul de la Fântâna Albă (1 Aprilie 1941), a fost declanșată o operațiune vastă de represalii, căreia i-a căzut victimă și autoarea acestei splendide ii bucovinene, Elena Cuciureanu. În noaptea de 12 spre 13 iunie 1941, soțul său a fost ridicat de acasă și deportat în Siberia, alături de alți peste 13.000 de români, iar ea aruncată într-unul din lagărele sovietice, împreună cu fiul lor de doar câțiva anișori. Acolo, tânăra femeie va culege rămășițele împrăștiate prin copaci ale trupușorului fiului ei, spulberat de o mina rusească.

După război, Elena Cuciureanu ajunge singură, străină, în satul Ticușul Vechi din Județul Brașov, unde muncește pentru supraviețuire și își așteaptă soțul din deportare. Soții Cuciureanu se vor reîntâlni și vor relua viața de familie, vor avea cel de-al doilea copil și se vor stabili - la capătul unei perioade de pribegii, în satul Șercaia.

În toți anii petrecuți la Șercaia, Elena a purtat în suflet dorul de meleagurile natale, pierdute pentru totdeauna, despre care a vorbit mult, până în ultimul ceas. A purtat cu sine câteva chindee, scoarțe, cămăși, care să-i amintească de frumoasa ei Bucovină, printre care și ia din imagine.

Privind cusătura de pe dosul iei, pe măneci, pe guler, pe piept și umeri, poți număra miile de împunsături de ac cusute cu ochi secați de lacrimi, la lumina slabă a vreunui lămpaș sau lumânări, în neagra și zadarnica întristare a așteptării bărbatului din Siberia sau a băiatului pierdut pentru totdeauna în lagăr... Privind cu sufletul această icoană, nu poți înțelege cruda și strâmba judecată a celor care o etichetau ca fiind o "venetică" în satul Șercaia, locul unde au adus-o vicisitudinile istoriei. De aceea poate și mărețele par mai triste pe ia bucovineană din Colecția muzeală. Ele spun povestea celei care le-a cusut în lacrimi și tristețe, dar și cu multă speranță și credință. O ie cât istoria celui mai încercat neam de pe pământ: românii.

Text : Dana Streza

Foto : David Botond

Model : Alexandra Popa